

IBRIS

We know
books

ARHIMANDRITUL BARTOLOMEU

Egumenul Mănăstirii Esfigmenou, Sfântul Munte Athos

LEACUL MÂNTUITOR AL IUBIRII

*Gânduri și cuvinte duhovnicești
pentru mintea și inima omului*

Traducere din limba greacă:
Protos. Teofan Munteanu

editura
Σοφία

București

Cuprins

Prolog.....	5
Cuvânt de salut	9
Introducere	11

DESPRE IUBIRE

Iubirea – mod de viață.....	15
Iubirea lui Dumnezeu	15
Iubirea – depășirea egoismului	17
Iubirea este viață	18
Iubirea este Dumnezeu	19
Iubirea este	21
Iubire față de toți	22
Iubire fără interpretări și explicații	24
Dumnezeu este Iubirea	25
Nu-mi lipsești fiindcă te iubesc!.....	27
„Nebunia” iubirii	28
Iubirea este totul.....	30
Iubirea și limitele ei	30
Iubirea ca mod de viață.....	32
Iubirea	33
Dulceața iubirii.....	34
Despre iubire	35
Câteva cuvinte despre iubire	36
În brațele lui Hristos	37
Cei ce aleg pacea aleg iubirea.....	38

Despre iubirea dimpreună-pătimitoare	42
Gânduri	44
Gheronda, ce este iubirea?	45
„Cine ne va despărți pe noi de iubirea lui Hristos?” (<i>Romani</i> 8, 35)	47

GÂNDURI ȘI CUGETĂRI

Taina iubirii	49
Cheia iubirii	50
Dumnezeiasca Împărtășanie este o nevoie a omului ..	52
Să trăiești adevărul!	53
Iubire și jertfă	55
„Iubirea [desăvârșită] alungă frica” (<i>I Ioan</i> 4, 18)	56
Să vă bucurați și să zâmbiți!	58
Puțină lumină și un zâmbet	60
Cruce = Jertfă = Iubire	62
Dumnezeu este lângă noi	64
O lecție de iubire	65
Iubirea este mai presus de orice patimă	65
Îisus!	67
Judecată – osândire	68
Pocăință și smerenie	69
Nu da importanță!	71
Nu te îndeletnici cu celălalt!	73
Uniți putem deveni una	75
Dumnezeu... limanul nostru	75
Despre gânduri	77
Plângerile lui Hristos	80
Duhovnicul	81
Cuvântul duhovnicesc – un răspuns pentru astăzi. . . .	86

Duhovnicul în viața noastră	88
Timpul este al nostru	90
Greșeala	92
Hristos are încredere	95
„Viu este Domnul Dumnezeu!” (III Regi 17, 1).	96
Masca fariseului și „masca” creștinului	97
Credința în Hristos.	99
Lumea lăuntrică	101
Ne părăsește Dumnezeu?	104
Despre credință	106
Cine Îl ascultă?	107
Unde este Dumnezeu în viața ta?	111
Rugăciune sau credință magică?	114
„Fii ai Celui Preaînalt” (Psalmul 81, 6)	116
Hristos: Acest cunoscut, Acest necunoscut!	120
„După cuvântul Tău, voi arunca mrejele” (Luca 5, 5).	124
Creștinii ca următori ai lui Hristos	127
Viața duhovnicească	129
Copiii	131
Absurdul în toată splendoarea lui.	132
În pragul Săptămânii Mari	135
Duminica Tomii	136
Deznădejdea	139
„Unde ești?”	140
Tată	142
Copiii noștri	144
Taina morții.	146
Tăcere, răbdare, rugăciune	148
Răbdare și curaj	153

Răbdarea	154
Este încă vreme!	155
Bucuria	157
Mâna preotului	158
Adevărul	159
Judecata superficială	160
Viața în minciună cu egoismul singur-însoțitor pe cale	161
Limitele iubirii	161
Floarea iubirii	164
Iubirea în viața noastră	165
Inima	166
Iubirea – un cuvânt „magic”	167
Îngăduința	168
Indulgență și iertare	170
Fără iubire	171
Untdelemnul iubirii	172
Despre iubire	174
Iubirea se dăruiește	176
Nu cere..., arată tu însuți!	177
Vorba dulce	178
Pocăință și spovedanie	179
Întunecarea duhovnicească și mântuirea	182
Să iubești, să ai pace, să zâmbești!	184
Spovedania	187
Frica	189
Lupta duhovnicească	191
Voia lui Dumnezeu	196
„Rețete” de rugăciune	200

Păcatul prin prisma nelămuririlor și a întrebărilor	204
Ce înseamnă scop și țel în viața noastră?	206
Căutări duhovnicești	209
Spovedania – bucuria vieții	212
Spovedania – zidirea din nou a omului	214
Încrederea în duhovnic	217
Unitate și fanatism	219

*Lupta duhovnicească nu este grea.
Omul este greoi și nesupus.
Este trebuință de bunăvoință și toate se împlinesc.
Este atât de simplu!*

DESPRE IUBIRE

Iubirea – mod de viață

Iubirea este o stare, un mod de viață. Iubirea este o realitate care îl conduce pe om la starea sa firească, adevărată. Este trebuință, însă, de luare-aminte. Când spui cu ușurință „Te iubesc!”, cu aceeași ușurință îl vei răstigni și nedreptăți pe celălalt. Aceasta nu este sub nici o formă iubire. Iubirea îl transfigurează și îl luminează pe om, care nu are nimic altceva de oferit în afară de iubire, chiar și față de cei ce-l răstignesc.

Iubirea lui Dumnezeu

Dacă vom încerca să definim iubirea, îi vom da felurite interpretări, care într-o măsură se vor apropia de conținutul ei, însă nu vor putea ajunge la miezul, la esența sa. Pentru a izbuti să definim iubirea, va trebui să ne îndrep-

tăm atenția spre Esența-Ființa lui Dumnezeu și s-o înțelegem, întrucât „Dumnezeu este iubire” (I Ioan 4, 8)!

Însă Dumnezeu nu Și-a descoperit Esența-Ființa Sa omului, nu fiindcă S-ar ascunde de el, ci pentru că mintea omenească n-o poate cuprinde, primejduindu-se, astfel, din neputința înțelegerii, să cadă în necredință!

Dumnezeu nu Și-a descoperit Esența-Ființa Sa omului, însă i-a arătat-o prin iubirea Sa pentru el. Dumnezeu Însuși a definit iubirea prin lucrarea și prezența Sa în viața omului, o definiție palpabilă, pe care mintea omenească o poate înțelege cu ușurință. Facerea lumii și, în continuare, purtarea Lui de grijă pentru lume sunt mărturia iubirii Sale pentru lume. Iubirea lui Dumnezeu pentru om s-a vădit prin harismele cu care l-a înzestrat la zidire, precum și prin faptul că l-a făcut stăpân al întregii zidiri.

Dovada cea mai înaltă a iubirii Sale pentru om este prezența lui Hristos pe pământ. S-a născut între oameni, a crescut alături de ei, a umblat în mijlocul lor, a învățat și a făcut minuni pentru oameni, a pățimit, a fost răstignit și a fost îngropat de oameni, a înviat, desființând moartea care îi chinuia.

Toate pentru om! Fie că omul Îl urmează, fie că Îl răstignește, iubirea lui Dumnezeu este aceeași pentru toți. Există ceva mai mareț decât iubirea lui Dumnezeu?

Către această iubire nădărdum și suntem încredințați că, la Judecata viitoare, Dumnezeu, ca Drept Judecător, din iubire va trece cu vederea neputințele și patimile noastre, cercetându-ne numai buna noastră voință și inima, ce va trebui să-I fie dăruită Lui!

*Să fim cu înțelepciune neștirbită!
Este atât de simplu!*

Iubirea – depășirea egoismului

Din pricina căderii, omul a devenit o pradă ușoară pentru diavol. Odată ce păcatul a intrat în viața omului, rănilor aduse de diavol sunt multe. Leacul este iubirea. Iubirea acoperă, mângâie și vindecă. Cum poate, însă, omul rănit să iubească și să fie iubit? Cum poate cel înstrăinat de toți să simtă dragoste pentru aproapele său?

Iubirea presupune depășirea egoismului, altfel nu se poate manifesta. Depășirea egoismului înseamnă călcarea sa în picioare. Egoismul îl încătușează și îl înstrăinează pe om. Nu-l lasă să vadă nimic mai departe de sinele său. Toți sunt de vină afară de omul însuși. Această depășire a egoismului înseamnă ridicarea din căderea egoismului și înălțarea la starea cea dintâi a omului. Depășirea egoismului înseamnă a-l vedea pe aproapele mai presus decât tine. Depășirea ego-

ismului înseamnă să-ți înțelegi greșelile și starea în care ele te-au adus.

Depășirea egoismului este pentru om un lucru anevoios. Egoismul nu-i îngăduie să-și recunoască greșelile și să le îndrepte. Îi arată mereu greșelile celorlalți, în vreme ce el rămâne în aceeași stare. Leacul este iubirea! Întrebuințarea corectă a leacului aduce tămăduirea. Iubirea numai cu vorba nu este iubire, ci batjocură. Lumea suferă și noi împreună cu ea. Iubirea este singurul răspuns la problemele lumii de astăzi.

Să ne depășim egoismul!

Să ne ridicăm mai presus de viața mincinoasă-fățarnică și să ne strămutăm către cea adevărată, către viața bucuroasă, în comuniunea dragostei, în părtășia cu Dumnezeu!

Iubirea este viață

Iubirea înseamnă să trăiești.

Iubirea înseamnă să respiri.

Iubirea înseamnă să simți.

Iubirea înseamnă să vezi.

Iubirea înseamnă să înțelegi.

Iubirea înseamnă să discerni.

Iubirea înseamnă să ierți.

Iubirea înseamnă să acoperi.

Iubirea înseamnă să ai încredere.

Iubirea înseamnă să te trudești.

Iubirea înseamnă să te jertfești.

Iubirea înseamnă să cedezi.

Iubirea înseamnă să depășești.

Iubire este să iubești!

Iubirea este un mod de viață. Dacă vrei să trăiești cu adevărat, trebuie să iubești. Fără iubire viața nu are sens. Iubirea este simplitate. Iubirea este viață.

Oare e greu să nu înțelegi iubirea?

Oare e greu să nu poți avea încredere?

Oare e greu să te miști cu simplitate?

Oare e greu să iubești?

Oare e greu să trăiești?

Este atât de simplu!

*Cine nădăjduiește în lumină
nu se teme de întuneric.
Hristos a înviat!*

Iubirea este Dumnezeu

Iubirea este prezența lui Dumnezeu în viața noastră.

Iubirea este darul lui Dumnezeu către om.

Iubirea este bucuria în viața noastră.

Iubirea este leacul care vindecă toate rănilile noastre.

Iubirea este Dumnezeu!

Noi, oamenii, nu am simțit în viața noastră iubirea.

Spun „iubirea” fiindcă, dacă aş spune simplu ... „iubire”, aş lăsa să se înţeleagă faptul că nimeni nu ne-a dăruit vreodată iubire, în vreme ce zicând „iubirea” înţeleg că de multe ori ne-a fost dăruită, însă noi nu am simţit-o din pricina modului nostru de a trăi şi a gândi.

Nu ştim să iubim! Nu ştim să ocrotim iubirea! Nu ştim să câştigăm iubirea!

Îi putem spune cu uşurinţă cuiva „Te iubesc!”, însă în realitate nu-l iubim pentru ceea ce este, pentru ceea ce, chipurile, am iubit, ci pentru ceea ce vrem noi să fie! Egoismul nostru ajunge până în punctul de a distruge şi ceea ce se presupune că am iubit; vrem să-l schimbăm pe omul iubit, să-l transformăm în altceva.

Aceasta seamănă cu hrana pe care i-o aruncăm peştelui nu pentru a-l hrăni, ci drept momeală, spre a-l prinde, urmând apoi să-l gătim în fel şi chip, după bunul nostru plac. Tot astfel şi noi, folosim iubirea ca momeală, iar apoi încercăm să-l schimbăm pe cel iubit, potrivit cu dispoziţia noastră, şi trecem uşor cu vederea cele pentru care l-am iubit.

Îndepărtarea noastră de Dumnezeu, Izvorul iubirii, aduce cu sine toate acestea...

Nesiguranţa, necredinţa şi tulburarea s-au înstăpânit în viaţa noastră. De pretutindeni au împresurat-o nori grei. Ce este, însă, cel mai rău? Faptul că nu avem dispoziţia de a ne strădui... Starea aceasta a devenit mai degrabă un obicei.

Dacă cineva vrea să se străduiască, devine oaia neagră, este arătat cu degetul și împilat să lepede și el orice strădanie.

Omul nu poate trăi într-o asemenea stare, nu rezistă! Așa cum o corabie nu este făcută să rămână în mijlocul furtunii, ci să iasă din împresurarea ei și să acosteze din port în port, tot astfel și omul nu este zidit să trăiască în furtună, în tulburare, ci să o depășească și să ajungă la liman... Raiul pentru care este zidit.

În Raiul său, care este îmbrățișarea lui Dumnezeu, limanul său, se liniștește, dobândește pace, trăiește iubirea!

Numai atunci se destramă norii, se pierde deznădejdea, stăpânesc siguranța și încredințarea mântuirii!

Să nu ne pierdem curajul și nădejdea în Dumnezeu! Iubirea este leac mântuitor! Vindecă, cicatrizează, îl înfrumusețează și îl unifică pe om!

Iubirea este

Iubirea este să ai încredere!

Iubirea este să ierți greșeala, nu să aștepti să se întâmple!

Iubirea este să înduri caracterul celuiilalt!

Iubirea este să te străduiești!

Iubirea este să asculți!

Iubirea este să acoperi!

Iubirea este să îmbrățișezi!

Iubirea este să ridici!

Iubirea este să înțelegi!

Iubirea este să mângâi!

Iubirea este să cedezi!

Iubirea este să te jertfești!

Iubirea este să dai fără să aștepti ceva în schimb!

Iubirea este să te bucuri de bucuria celui alt!

Iubirea este să taci!

Iubirea este să te rogi!

Iubirea este să crezi!

Iubirea este să iubești!

Iubirea este Dumnezeu!

Iubire față de toți

În predica Sa de pe munte, Hristos a spus: „Ați auzit că s-a zis: «Ochi pentru ochi și dinte pentru dinte.» Eu însă vă spun vouă: Nu vă împotriviți celui rău; iar cui te lovește peste obrazul drept, întoarce-i și pe celălalt. Celui ce voiește să se judece cu tine și să-ți ia haina, lasă-i și cămașa. Iar de te va sili cineva să mergi o milă, mergi cu el două. Celui care cere de la tine, dă-i; și de la cel ce voiește să se împrumute de la tine, nu întoarce fața ta. Ați auzit că s-a zis: «Să iubești pe aproapele tău și să urăști pe vrăjmașul tău.» Iar Eu zic vouă: Iubiți pe vrăjmașii voștri, binecuvântați pe cei ce vă blestemă, faceți bine celor ce vă urăsc și rugați-vă pentru cei ce vă vatămă

și vă prigonesc, ca să fiți fiii Tatălui vostru Celui din ceruri, că El face să răsară soarele și peste cei răi și peste cei buni și trimite ploaie peste cei drekți și peste cei nedrekti. Căci dacă iubiți pe cei ce vă iubesc, ce răsplată veți avea? Au nu fac și vameșii același lucru? Și dacă îmbrățișați numai pe frații voștri, ce faceți mai mult? Au nu fac și neamurile același lucru? Fiți, dar, voi desăvârșiți, precum Tatăl vostru Cel ceresc desăvârșit este" (Matei 5, 38-48).

În fața acestei descoperiri, a iubirii desăvârșite a lui Dumnezeu, nimeni nu poate rămâne nesimțitor.

Iubire față de toți! Cât de actual este peste veacuri cuvântul lui Hristos! Vine astăzi să tulbure apa stătută a vieții noastre.

Cuvântul lui Hristos se opune modelelor de astăzi ce ne-au fost impuse cu de-a sila. Orice ar zice vreo „vedetă” dintre celebritățile zilei devine lege în viața noastră; trecem cu vederea și nu deslușim faptul că cele pe care le spune sunt expresia egoismului său.

Ne reprezintă cu multă ușurință vorbele „modelelor” de astăzi, fiindcă la fel de ușor uităm de Modelul nostru veșnic, Care este Hristos.

Am citit zilele acestea următorul fragment:

„Nu am răbdare pentru unele lucruri... Nu mai am chef să fiu pe placul celor cărora nu le sunt pe plac, să-i iubesc pe cei care nu mă iubesc și să zâmbesc celor care nu-mi zâmbesc.”

Aceste cuvinte sunt astăzi un reper pentru mulți oameni, care și le însușesc întrucât au fost rostite de o actriță celebră. Mai curând, ea a lingușit egoismul multora și le-a îndreptățit purtarea egoistă pe care o afișează în viața lor, ce le aduce numai întristare și deznădejde. Uită, însă, de Hristos, Care a spus lucruri cu totul potrivnice: Iubiți-i și pe cei care nu vă iubesc!

Cuvântul lui Hristos este cu totul lămurit și simplu, desăvârșit și frumos, liniștitor și dulce. „Iubiți...” Ce invitație și ce îndemn ceresc! Te umpli de cer numai când îl auzi!

Omul este pus în fiecare zi în fața unei dileme: Să asculte de glasul egoismului sau de cuvântul lui Hristos? Vrea în viața sa deznădejde și întristare sau nădejde și bucurie?

Alegerea este liberă, iar consecințele sunt pe măsură. Este atât de simplu!

Fără strădanie, să nu aștepti câștig.

Postul este o perioadă de strădanie și luptă.

Dacă voiești, luptă-te, și se dă prilejul să câștigi ceva.

Este atât de simplu!

Iubire fără interpretări și explicații

– *Gheronda, de multe ori simt la spovedanie că nu înțelegți ce vă zic.*